

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Ob quas causas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Vota jurata, difficiolior est resolutio: nam propterea aliqui probabiliter negant, cum Sanchez lib. 8. de matrim. disp. 1. num. 23. apud Pell. l. c. num. 135. Dico tamen cum Suar. lib. 6. de voto, cap. 14. num. 6. citante Arag. Vivaldum, Rodr. & alios, probabile esse posse, & quidem, ut semper loquuntur, in foro interno. Ratio est *supra* tacta, quia, cum hæc juramenta, quamvis homini præstata, vinculum iustitiæ, ut supponimus, non involvant, habent solum vinculum ex vi Religionis, quod æquiparatur vinculo voti, immò, quod in rigore minus est, quam voti vinculum; atque adeo qui hoc voti vinculum dissolvere potest, non est negandum posse & illud. Nec obstat, quod, si ita esset, frustra Gregorius XII. potestatem commutandi vota extendisset ad vota jurata; non obstat, inquam, quia id factum est ad maiorem conscientie securitatem, ad scrupulos eximendos, & propterea, qui contrariam sententiam sequuntur, ut alibi in simili docuimus.

13. An civilis potestas aliquo tandem modo possit relaxare juramenta, vide apud Layman, lib. 4. tract. 3. c. 9. num. 9. & Doctores *supra* cit. cap. 3. §. 5. numer. 5. lit. D. aliosque ab ipso laudatos. Illud solum noto, si quando quis jurat aliquid in præjudicium Superioris, etiam secularis, posse hunc Superiorem remittere ejusmodi juramentum, seu potius illud non acceptare. Jurat quis, v. g. se non acceptaturum Officium Capitanei: potest Superior illum cogere, & post coactionem; poterit is non obstante juramento, acceptare: quia juramentum illud non potuit præjudicare potestati Superioris. Puto tamen non posse post illud Officium acceptatum, aliud sine nova coactione acceptare: quia illa non fuit juramenti relaxatio, quam non potest secularis expedire, sed fuit solum, pro illa vice, suæ potestatis usurpatio: an nihilominus acceptare sit culpa solum levis, dixi *supra*, cap. 3. §. 3. num. 10. cum Fagundez.

Ob quas causas.

4. Certum est adesse debere causam dispensandi, secus irrita erit, & nulla relaxatio, etiam si Summo Pontifici feratur: ita S. Thom. 2. 2. quest. 88. art. 8. Abbas cap. quanto, de jurejur. n. 8. aliique (excipe, nisi sit in materia ipsi relaxanti omnino subiecta, ut diximus §. 1. n. 1.) Ratio est, quia Summus Pontifex in legibus ab ipso latis valide quidem sine causa ideo dispensat (quidquid sit, an aliquando illicitè) quia ex ab ipso libere dependet: at vinculum voti, & juramenti ab ipso non dependet, cum de jure naturæ sit, vota & juramenta Deo esse reddenda: ergo non poterit valide sine causa dispensare, siquidem ipse dum dispensat, id facit nomine, & ex parte Dei: Deus autem relaxationem temerariam, & sine causa ratam habere nequaquam potest.

15. Difficultas igitur sola superest in explicandis his causis, quæ sint sufficientes ad hæc, ut Superior relaxet juramenta homini præstata in iis casibus, quos posse, *supra* diximus; nam de causis pro juramenti soli Deo præstitis, seu quando solum urget vinculum Religionis, innuam *infra*, §. 4. num. 12. & colligitur ex dicendis *supra*, cap. 16. §. 4. num. 10.

16. Ad lex reduci solent. Primò, quando adest turpitudine ex parte extorquentis juramentum, ut accidit, quando juramentum, metu, vi, dolo extortum fuit ipsa enim injuria sufficientissimam causam præbet relaxandi. Et quidem, si metus sit gravis, poterit ab Episcopo etiam in foro externo relaxari si levis, solum in foro conscientie: lege Sanchez ibique cit. lib. 3. in Dec. cap. 21. à num. 6. Secundò, quando adest dubium, an juramentum valeat. Vide Covarr. Regul. peccatum 2. p. §. 3. n. 7. initio; Vinc. Tancred. lib. 4. de matrim. disp. 20. num. 7. Tertiò, quando adest dubium, an cedat in injustam læsionem tertij. Quartò, quando est dubium, an ex observatione juramenti renascatur occasio, seu periculum peccandi. Quintò, quando juramentum est temerè, inconsideratè, vel ex ira dolorisve perturbatione factum; & in his quidem solviuntur

ad effectum agendi à Superiore vinculum Religionis: at remanet videndum apud Judices, an jus Iustitiæ faveat alterutri ex partibus. Rectè autem id potest à Superiore fieri, quia pertinet ad Ecclesiam providere, ne jurans vexetur injustè. Castro Pal. tom. 3. disp. 3. de jur. p. 3. n. 4.

Dicendum est (quando est dubium) quia non raro in prædictis, quando res est, certa, nullum est, nec indigens relaxatione juramentum æquale est, si turpitudine sit ex parte materie jurata, si juramentum cedat in injustum tertij detrimentum, &c. ut ex *supra* dictis constat.

17. Sed quid agendum, quando causa dispensandi adest quidem; sed omnibus expensis, non est omnino sufficiens? Respondeo cum Sanchez lib. 3. in Dec. c. 19. n. 4. tunc intermiscendam esse commutationem, de qua *mox*, & *infra*, cum de voto; hoc est, non esse absolute juramentum remittendum, sed loco rei per juramentum promissæ esse aliquid boni operis injungendum juranti, magis, & minus juxta insufficientiam causæ, non mathematicè, sed morali modo prudenter expendendam, v. g. si certa, & gravis causa dispensandi juramentum de semel junundo: absolute Superior relaxet: si autem causa est mediocrius, ita relaxet, ut obliget jurantem ad aliquam, v. g. orationem recitandam; puta Coronam Beatæ Virginis, vel Officium Defunctorum, vel unum Miserere, &c. juxta proportionem insufficientiæ causæ, &c.

§. IV. De Commutatione.

1. Quando loco rei juramento promissæ substituitur, & habente potestatem aliud opus honestum, dicitur juramentum commutari. Potest autem substitui vel opus bonum majus, vel æquale, vel minus: & circa hæc querimus, quis commutare possit, quæ juramenta, ob quas causas.

Quis.

2. Non solum Pontifex, & Episcopus, cæterique, juxta dicenda cap. 16. §. 4. num. 4. jurisdictione Episcopali fructentes, sed etiam Confessarii, quibus id concessum est per privilegia, ut per occasionem diximus §. præcedentis num. 10. sub hoc nomen discrimine, quod Pontifex potest ea omnia, quæ *supra* §. 3. num. 5. diximus, ipsum relaxare posse: at Episcopus restrictior est hæc potestas, juxta *ibidem* dicta, Rursus Pontifex, & Episcopus, quia hanc potestatem ordinariam habent, possunt illam aliis delegare: quam non possunt Confessarii, quia ipsi solum sunt Delegati. Denique iidem Confessarii solum quoad forum internum: Pontifex verò, & Episcopus, etiam quoad externum.

3. Omnes autem, qui possunt dispensare, possunt & commutare: non contrà, quia dispensare est majus, quam commutare: cui autem conceditur majus conceditur & minus in eo majori contentum, cum tamen cui minus conceditur, non concedatur majus.

4. Dubitatur hic primò, An Confessarii electi per Bullam Cruciatæ possint juramenta commutare? Ratio dubitandi est, quia Bulla solum concedit commutationem votorum, de juramentis autem ne verbum quidem. Respondeo tamen posse juramenta soli Deo præstata, seu quæ solum afferunt vinculum Religionis: sic Francisc. Bardi de Bulla Cruciatæ, p. 2. art. 7. cap. 1. sect. 10. aliique *ibid.* cit. Ratio est, quia hæc æquiparantur votis, ut *supra* §. 3. num. 8. diximus, & probat fuse Suarez lib. 6. de voto cap. 14. n. 11.

5. Dubitatur secundò, An ipse jurans, aliquando possit sibi etiam sine causa commutare dictum juramentum soli Deo præstitum. Respondeo, posse in opus melius: sic Tol. Val. Bon. Sanchez. aliique apud Castro Pal. tom. 3. tract. 14. disp. 3. p. 1. n. 6. Ratio est, quia non dicitur promissum infringere, qui in melius illud commutat: ita Abbas communiter receptus apud Sylv. v. Juramentum §. quest. 6. Azor. tom. 1. lib. 10. cap. 10. q. 1. Immo probabile etiam est, in opus æquale: ita Bonac. tom. 2. disp. 4. q. 1.